

SUGAR CONTENT IN THE BIOMETRIC AND BIOCHEMICAL COMPOSITION OF PUMPKIN SAMPLES GROWN IN KHOREZM

Shakirov A.J.

Doctor of Agricultural Sciences

Scientific-Research Institute of Vegetables, Pulses and Potatoes,

Matyakubov M.M.

Doctoral Student of the Scientific Research Institute of Vegetables,

Rice Crops and Potatoes

Durumova M. Q.

Urganch State University.

A Student of the 4th Stage of the Educational
Direction of Organizing and Running a Greenhouse

Abstract:

In this article, the weight, pulp and sugar content of the samples of the poplar variety grown in the conditions of Khorezm region were measured.

Keywords: pumpkin, variety, line, sugar, seed, climate, conditions, shape.

XORAZM SHAROITIDA YETISHTIRILGAN QOVOQ NAV NAMUNALARINING BIOMETRIK VA BOKIMYOVIY TARKIBIDAGI QAND MIQDORI.

Shakirov A.J.

Qishloq xo'jaligi fanlari doktori

Sabzavot, poliz ekinlari va kartoshkachilik ilmiy-tadqiqot instituti,

Matyaqubov M.M.

Sabzavot, poliz ekinlari va kartoshkachilik ilmiy-tadqiqot instituti, doktoranti

Durumova M. Q.

Urganch davlat Universiteti.

Issiqxona xo'jaligini tashkil qilish va yuritish ta'lim yo'nalishi 4- bosqich talabasi

Annotatsiya:

Ushbu maqolada Xorazm viloyati sharoitida yetishtirilgan qavoq nav namunalarini vazni, meva eti va tarkibidagi qand miqdori kabi o'lchovlar olib borildianiqlandi.

Kalit so'zlar: qovoq, nav, liniya, qand, urug', iqlim, sharoit, shakil.

Аннотация:

в данной статье были измерены масса, содержание мякоти и сахара образцов сорта тополя, выращенного в условиях Хорезмской области.

Ключевые слова: тыква, сорт, линия, сахар, семена, климат, условия, форма.

Kirish:

Qovoqdosh ekinlar oziqli va ta'm sifati yuqori bo'lganligidan qadimda O'rta Osiyo halqlarining eng muhim va sevimli mahsuloti bo'lib kelgan. Sabzavotlar inson organizmini karbon suvlar, oqsillar va yog'lar bilan to'yintirishda qo'shimcha manba hisoblanadi. Eng ko'p iste'mol qilinadigan sabzavotlarning ozuqalik quvvati 150-400 k/kkal ni tashkil etadi. Ular o'z tarkibida ko'p miqdorda biologik aktiv moddalar: vitaminlar, tuzlar, pektin moddalari, fermentlar, organik kislotalar, efir moylari, xushbo'y hid beruvchi moddalarni saqlaydi, shuning uchun ular shifobaxshlik hamda yuqori mazaga egadir.

Qovoqdosh ekinlar oziqli va ta'm sifati yuqori bo'lganligidan qadimda O'rta Osiyo halqlarining eng muhim va sevimli mahsuloti bo'lib kelgan. Sabzavotlar inson organizmini karbon suvlar, oqsillar va yog'lar bilan to'yintirishda qo'shimcha manba hisoblanadi. Eng ko'p iste'mol qilinadigan sabzavotlarning ozuqalik quvvati 150-400 k/kkal ni tashkil etadi. Ular o'z tarkibida ko'p miqdorda biologik aktiv moddalar: vitaminlar, tuzlar, pektin moddalari, fermentlar, organik kislotalar, efir moylari, xushbo'y hid beruvchi moddalarni saqlaydi, shuning uchun ular shifobaxshlik hamda yuqori mazaga egadir.

Tatqiqod natijalari. Xorazm viloyati sharoitida yetishtirilgan qovoq nav namunalariidan 8 ta qovoq liniyalari tanlab olindi. Bu olingan istiqbolli qovoq nav namunalariini biometric o'lchovlar olib borildi. (1- jadval)

Qovoq nav namunalariining biometrik o'lchovlar va biokimyoviy tarkibidagi qand miqdori. (2023 yil)

Nav. nomi	Meva vazni kg	Meva bo'yi sm	Meva eni. sm	Meva eti sm	Tashqi ko'rinishi	Meva. tar qant %	Urug' vazni g	Shakli	
ТЫКВА ЭСТАМП	1.135	6	19.5	3	zarg'aldoq rang	5	25	yassi doirasimon	
ЯПОНСКАЯ	2.800	21	17	3	dog'li zarg'aldoq	10	68	noksimon	
Liniya 3-7	3.700	16	22.5	4	och sarg'ish	8	8.6	yapaloq noksimon	
ТЫКВА БЮРГЕР	5.900	11	29.5	4.5	oqish ko'k	5	203	yapaloq yumaloq	
ТЫКВА УЛЫБКА	1	11	16	1.5	sariq	0	40	sharsimon	
тыква мускатная Арабатская	2.09	39	11.5	3	sarg'ish	8	21	uzunchoq	
Зимняя сладкая	3.854	14.5	25	7	ko'k	2	102	yapaloq yumaloq	
Ispanskaya (standart)	73	5.890	14.5	26	6	Kulrang ko'kish	5	43	yapaloq

Tajriba natijalariga ko'ra meva vazni aniqlanganda standart Ispanskaya 73 navi 5.89 kg vazinni tashkil qilganligi aniqlandi. Eng yuqori vazinli qovoq navi ТЫКВА БЮРГЕР navi boldi. Bu qovoq navi 5.9 kg vazinni tashkil qildi. Eng kam vazinli qovoq navi ТЫКВА УЛЫБКА navi ekanligi aniqlandi. Bu nav 1 kg o'g'irlikni tashkil qilinishi aniqlandi.

Tajribada meva bo'yi va eni bo'yicha olingan natijalarga ko'ra standart Ispanskaya 73 navi yuqoridagi ketma ketlik bo'yicha bo'yi 14.5 sm va meva eni 26 sm ekanligi aniqlandi. Meva bo'yi eng yuqori ko'rsatkich тыква мускатная Арабатская navida ekanligi aniqlandi. Bu navning meva bo'yi 39 sm meva eni 11.5 sm ni tashkil qilgan. Eng past ko'rsatkich esa ТЫКВА ЭСТАМПИ navida yaniy meva bo'yi 6 sm meva eni esa 19.5 sm ekanligi aniqlandi.

Tajribada meaning asosiy ko'rsatkichlaridan biri bo'lgan meva eti qalinligi ham o'lchandi. Unga ko'ra standart Ispanskaya 73 navi o'lchanganda 6 sm ekanligi aniqlandi. Eng yuqori ko'rsatkich Зимная сладкая navi ekanligi aniqlandi. Bu nav meva eti qalinligi 7 sm bo'ldi. Eng past ko'rsatkich ТЫКВА УЛЫБКА navi ekanligi aniqlandi. Bu nav meva eti qalinligi 1.5 sm bo'ldi. Qovoq nav namunalaridan olingan sharbatlardan qant miqdori aniqlandi. Aniqlash natijalariga ko'ra standart Ispanskaya 73 navda qand miqdori 5 % ekanligi aniqlandi.

Eng yuqori ko'rsatkich ЯПОНСКАЯ navida 10 % qand borligi malum bo'ldi. Olingan yangi Liniya 3-7 qovoqda qand miqdori 8 % ekanligi aniqlandi Eng kam qant miqdoriga ega bo'lgan nav bu ТЫКВА УЛЫБКА 0 % yani qand umuman yoq ekanligi aniqlandi

Xulosa

Xorazm viloyati sharoitida yetishtirilgan qovoq nav namunalarida o'tkazilgan tekshiruv ishlari natijasiga ko'ra standart navga nisbatan qantlilik yuqori bo'lgan navlar ЯПОНСКАЯ va yangi liniya 3-7 ekanligi hamda kosildorligi ham standart navga qaraganda yuqori ekanligi aniqlandi. Shundan ko'rinib turibdiki bu istiqbolli navlar kelgusida Xorazim viloyati iqlim sharoitiga moslasha olgan yangi navlar bo'lishi mumkin.

Tekshiruv natijalariga ko'ra qand bo'lmagan nav ТЫКВА УЛЫБКА ekanligi ma'lum bo'ldi. Kelgusida bu navdan qandli diyabit bilan kasallangan insonlar uchun asosiy poliz ekini sifatida tavsiya qilish mumkin ekanligini malum qilamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Остонакулов Т. Э., Зуев В. И., Қодирхўжаев О. Мевачилик ва сабзавотчилик (Сабзавотчилик): Наврўз. – Тошкент : 2018.
2. Доспехов В.А. Методика полевого опыта (с основными статистическими обработками результатов исследований). -Москва: Агрпромиздат, 1985.
3. V. Zuyev, O. Qodrxo'jayev, M. Adilov, U. Akramov Sabzavotchilik va polizchilik Toshkent <<IQTISOD-MOLIYA>> 2010
4. Ramatov, B. Z., Matyaqubov, M. M., & Bekchanov, X. Y. (2023). XORAZM VILOYATI SHAROITIDA QOVOQ URUG'INI UNUVCHANLIGINI O'RGANISH. INNOVATIVE DEVELOPMENTS AND RESEARCH IN EDUCATION, 2(19), 7-9.
5. Hakimboy o'g'li, B. O. (2023). QOVUNNING "OQ NOVOT" VA "ZARGULOBI" NAVLARI XOSILDORLIGIGA BIOSTIMULYATORLARNING TA'SIRI. Gospodarka i Innowacje., 36, 171-173.

6. Ramatov, B. Z., Matyaqubov, M. M., & Bekchanov, X. Y. (2023). Xorazm viloyati sharoitida qovoq urug'ini unuvchanligini o'rganish. *Innovative developments and research in education*, 2(19), 7-9.
7. Шакиров, А., Садуллаев, С., Матякубов, М. (2023). Хоразм вилояти шароитида эртанги муддатда етиштириш учун қовоқ нав намуналарини танлаш. Хоразм маъмун академияси ахборотномаси, 107(10), 178-181.
8. Раматов, Б. З., & Матякубов, М. М. (2022). Агротехника выращивания нового перспективного сорта тыквы в хорезмской области. *Scientific Impulse*, 1(4), 1243-1245.
9. Shokirov, A. J., Raximov, A., Matyakubov, M. M. (2022). Xorazm viloyati o'tloqi allyuvial tuproqlar sharoitida qovoq navlari urug'ining unib chiqish va chinbarg hosil qilish muddatlari. Хоразм маъмун академияси ахборотномаси, 1(10), 178.
10. Xalimova, M., Sadullaev, S. M., Borasulov, A., Matyokubov, M. M., Boltayev, M. A. (2021). Xorazm qovunlarining istiqbolli nav namunalari. Табиий фанлар ривожланишининг замонавий тамойиллари, 1(1), 185.
11. Borasulov, A., Sadullaev, S. M., Xalimova, M. O., Boltayev, M. A., Matyokubov, M. M. (2021). Qovunning saxovat navini urug'unuvchanligi. Табиий фанлар ривожланишининг замонавий тамойиллари, 1(1), 182.
12. Matyaqubov, M., Raximov, A., Rajabov, A. (2021). Mahalliy tuproq-iqlim sharoitiga moslashtirilgan tropik ekin –indigoferaning biologik xususiyatlari. Biologiya ekologiya va qishloq xo'jaligi muammolarining ilmiy hamda innovatsion yechimlari, 1(1), 173.
13. Iskandarov, Z., Abdieva, G., Matyakubov, M. (2020). Фойдали моделларга патент ва талабномаларнинг тизимли ва рақамли кўрсаткичлари. Фойдали моделлар Расмий ахборотнома, 9(2), 82.
14. Iskandarov, Z., Abdieva, G., Matyakubov, M. (2019). Experimental investigation of the thermophysical characteristics of the melatic meat. *Electronic journal of actual problems of modern science*, 2(8), 1.

